

Duyên Nợ Với Công Chánh

Nguyễn Công Thuận

Từ một làng quê của một tỉnh lẻ, năm 1958, tôi “giang hồ” vào Sài Gòn để tiếp tục học lớp đệ nhất (ở trường Chu Văn An) và sau đó thi Tú tài toàn phần (Phần 2). Vào thành phố lớn, xa lạ, vừa “tứ cố vô thân”, vừa “nhẹ túi”, vừa “mặc cảm”, vừa “tủi thân”, ... thằng bé chưa tới hai mươi tuổi đời lúc đó, là tôi, lang thang loanh quanh các hẻm học Sài Gòn, niên học đệ nhất 9 tháng tôi dời nhà 7 lần... May sao, trời thương, hết niên học tôi thi đậu mảnh bằng Tú tài 2, ban Toán (1959).

Tôi tha thiết muốn học lên Đại học, nhưng điều kiện gần như bắt buộc phải có là phải xin được học bổng, vì gia đình không có đủ sức để giúp tôi đi trọn ... con đường dài. Tôi thích môn Toán, có chút năng khiếu về Toán, tôi thích học và theo đuổi ngành nghề kỹ thuật. Tôi đi hỏi thăm, nhắm vào mấy trường Đại học và Cao đẳng chuyên môn có cấp học bổng, như, Đại học Sư phạm, Quốc gia Hành chính, Cao đẳng Nông Lâm Súc, và Cao đẳng Công chánh. Nhưng tất cả các trường này đều phải thi vào, thi đậu mới được học, và thường tỉ số thi đậu

vào các trường đó lúc bấy giờ là khoảng 20/2000, nghĩa là mỗi lớp mỗi trường thường có khoảng 2000 người thi vào nhưng chỉ nhận có 20 người thôi. Lúc đó tôi có nghe phong phanh về Trung tâm Kỹ thuật Phú Thọ, nhưng chưa hiểu nó là cái gì, chưa biết ở đó ngoài trường Cao đẳng Công chánh ra nó còn có các trường khác, như Cao đẳng Điện học, và Quốc gia Kỹ sư Công nghệ. Tôi chỉ biết có trường Công chánh, đào tạo Kỹ sư (4 năm) và Cán sự (3 năm). Tôi nộp đơn thi vào Ban Kỹ sư trường Công chánh, Ban Kỹ sư trường Nông Lâm Súc, và trường Đại học Sư phạm.

Đến ngày đi thi, trường Công chánh (Trung tâm Kỹ thuật Phú Thọ) thi trước, rồi khoảng mấy tuần sau mới tới trường Đại học Sư phạm, và trường Nông Lâm Súc. Tôi đi thi vào trường Công

chánh. Tôi không nhớ rõ chi tiết các môn thi năm đó, nhưng đại khái là Toán, Lý Hóa, Pháp văn, ... Lúc đó tôi cũng vừa biết là mấy môn Toán Lý Hóa Pháp văn thi chung cho cả 3 trường Công chánh, Điện học và Công nghệ, mỗi môn thi một buổi, 4 giờ đồng hồ. Nhưng có một môn sẽ thi riêng cho mỗi trường. Bên Công chánh có riêng môn Vẽ (gọi là “Họa đồ”), thi trong 2 tiếng đồng hồ buổi sáng, từ 8 tới 10 giờ, ngày thi chót.

Tôi đã mua trước vé xe lửa để trở về quê ngay chiều ngày thi chót đó. Sau khi làm xong bài thi “Họa đồ” riêng cho trường Công chánh, từ 8 tới 10 giờ sáng, ngay sau đó là buổi thi môn “Số học”, từ 10 đến 12 giờ, riêng cho trường Điện. Chưa tới giờ

ra ga xe lửa, tôi ngồi lại làm luôn bài thi “Số học” của trường Điện. Làm gọi là “cho vui” thôi, vì đơn tôi nộp chỉ ghi xin thi vào trường Công chánh mà thôi.

Chiều đó, tôi ra ga xe lửa đi chuyên tàu đêm về quê. Nghỉ ngơi, tắm biển, ngủ bù, ôn bài, ... Mấy tuần sau, lúc tôi đang sửa soạn để vào lại Sài Gòn chuẩn bị thi vào trường Đại học Sư phạm thì nhận

được điện tín của một người bạn từ Sài Gòn gửi ra, báo tin là tôi đã được chấm đậu vào cả hai trường Công chánh và Điện học, Công chánh đậu hạng 9, Điện học đậu hạng 2. Dĩ nhiên là tôi vui mừng khôn xiết. Gia đình ba má tôi cũng rất ư là vui.

Tôi hăm hở lên đường vào Sài Gòn, nhưng không phải để thi vào trường khác, vì tôi thích ngành nghề kỹ thuật, đã đậu vào Phú Thọ thì thi các trường khác làm chi. Tôi vào Sài Gòn để chuẩn bị chuyện lựa trường (Công chánh hay Điện học), thu xếp chỗ ăn ở, xoay xở chuyện đi kiếm việc làm thêm (kèm trẻ tại gia, ...), ... Tôi vào văn phòng Trung tâm Kỹ thuật Phú Thọ, nằm trong tòa nhà của trường Công chánh, hỏi thăm về học bổng. Tôi được một ông nhân viên văn phòng, tương đối lớn

Hội ngộ 50 Năm KSCC 65:

Nguyễn Thiệp, Nguyễn Công Thuận, Nguyễn Đức Chí

tuổi, hơi mập và thấp người (hình như là Thầy Nghiêm), vui vẻ trả lời, đại khái “*nếu thi vào mà đậu hạng 1 tới hạng 5 thì chắc chắn có học bổng 1500 đồng một tháng, nếu đậu từ hạng 6 trở xuống thì có thể có học bổng, nhưng phải xin...*”

Nhiều năm ở trọ đi học và quen nhiều bạn trung học có người nhà làm việc trong ngành Công chánh, tôi nghe quen quen các chi tiết về “lục lộ”, về đường sá, cầu cống, bê tông, ... Còn về điện học, sự hiểu biết lúc này của tôi chắc chưa qua khỏi mấy công thức và khái niệm ở trung học: cường độ, điện thế, tần số, một chiều, xoay chiều, ... Tôi hoang mang, không dứt khoát được là chọn học Công chánh hay Điện học. Văn phòng trường cho tôi hình như một tuần để lựa chọn và quyết định, vì họ còn cần phải lấy thêm những người đậu dự khuyết nếu có chỗ trống.

Như trên đã viết, tiền bạc hay học bổng là cốt lõi của vấn đề. Vì cần có học bổng, tôi quyết định lựa ngành Điện học, đành phụ lòng ngành Công chánh, ngành mà tôi đã mong ước và đinh ninh là mình sẽ theo đuổi. Tôi trả lời cho văn phòng Trung tâm Kỹ thuật Phú thọ, xúc tiến làm hồ sơ nhập học trường Điện và xin học bổng.

Vào học ngành Điện rồi, tôi mới biết là mình trở thành người đầu đầu, vì người đầu đầu thực sự cũng đã đậu vào trường Đại học Sư phạm, và đã chọn học Sư phạm. Chừng một tháng sau ngày nhập học, tôi được học bổng toàn phần của Bộ Quốc gia Giáo dục (hình như là 700 đồng một tháng), nhờ là đầu đầu. Không thấy con số 1500 đồng đâu hết. Té ra, người nhân viên văn phòng Trung tâm Phú thọ đã có nhiều kinh nghiệm và hiểu biết với trường Công chánh, chứ còn lúc đó trường Điện và Công nghệ mới có hai năm tuổi, chương trình học và học bổng còn đang thử nghiệm. Mà bên Công chánh, 5 học bổng toàn phần (1500 đồng một tháng) cũng chỉ dành cho riêng ngành Địa chánh, còn ngành Công chánh nói chung cũng theo thủ tục và thể lệ giống như bên Điện và Công nghệ, nghĩa là người đầu đầu được học bổng toàn phần của Bộ Giáo dục (700 đồng một tháng). Vài tháng sau đó, mỗi trường đều có thêm 1 hay 2 học bổng đặc biệt, do các công ty tư nhân như Shell hay Esso cấp, cũng 1500 đồng một tháng, nhưng (hu hu...) những người có học bổng của Bộ Giáo dục rồi thì không được xét cho học bổng đặc biệt này. *[Thêm một chi tiết cho người đọc có một khái niệm: năm 1959, chi phí ăn ở Đại học xá Minh Mạng (Chợ lớn) là 600 đồng một tháng, một lạng vàng ta cỡ 2000 đồng, một tô phở cỡ 3-5 đồng, ...]*

Hai năm đầu sinh viên cùng lớp (cùng khóa) cả 3 trường Điện, Công chánh, Công nghệ, học chung. Chỉ có 1-2 môn riêng biệt, vài môn thực tập ở phòng thí nghiệm là học riêng. Nhưng 2 năm sau cùng thì cả 3 trường đều học riêng, đi sâu vào chuyên môn hơn, thực tập ở phòng thí nghiệm, đi du khảo công trường, nhà máy, ... chuyên môn hơn. Và tập làm hay nghiên cứu những đồ án riêng biệt. Nhờ đó, tất cả khoảng 60 sinh viên của cả 3 trường chúng tôi đều quen biết nhau, chơi thân với nhau, ... Có các bạn ở các khóa khác, trước sau 1-2 năm, cùng chơi thể thao, cùng ở Đại học xá Minh Mạng, ... cũng quen biết và chơi thân với nhau, ... Riêng tôi, cho đến lúc này, sau hơn 50 năm ra trường, tôi vẫn chơi thân với rất nhiều bạn Công chánh, nhất là sau này chúng tôi thêm mấy cái “trò chơi” chung: một cái bàn vuông, một chiếc chiếu, ... hay một cây vợt ...

Tốt nghiệp từ trường Điện, tôi làm việc qua nhiều cơ quan điện lực của miền Nam, nhưng tất cả các cơ quan này đều trực tiếp hay gián tiếp được quản lý bởi Bộ Công chánh. Vậy là coi như tôi cũng làm việc cho Công chánh. Mỗi lần hội họp về các công trình lớn, các hợp đồng cố vấn hay viện trợ, mỗi lần lập hồ sơ xuất ngoại, mỗi lần xin hoãn dịch, xin biệt phái, ... tất cả tôi đều làm với Bộ Công chánh.

Tôi lang bang qua nhiều tiểu bang, mới dời về định cư ở quận Cam, Nam Cali, từ đầu 2013, hơn 2 năm rồi. Đầu năm 2014, rồi đầu năm 2015, tôi đều có mặt tham dự họp mặt Tất/Tân niên Ái hữu Công chánh Nam Cali. Tháng 5/2014 tôi được tham dự họp mặt kỷ niệm 50 năm ra trường của Kỹ sư Công chánh khóa 1964; tháng 5/2015 vừa rồi, tôi được tham dự họp mặt kỷ niệm 50 năm ra trường của Kỹ sư Công chánh khóa 1965. Rồi bây giờ, sau nhiều năm “ngưng bút”, tôi được Lá thư Công chánh (Ban Biên tập 2015 từ bên Úc) qua một anh bạn Công chánh làm trung gian ngõ ý muốn tôi đóng góp chút gì cho Lá thư sắp tới.

Đó là lý do vì sao có bài viết này, bài viết trong khoảng 3 tiếng đồng hồ, đề qua 1-2 ngày, mất thêm 1 tiếng coi lại, rồi gửi cho Lá thư Công chánh.

Như vậy thì tôi có “duyên” hay “nợ” với Công chánh đây?